

УДК 339.94

ОЦІНКА ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Студ. Т.О. Божко, гр. БФ-1-13

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження - узагальнити загрози фінансової кризи та ознайомитися з методом діагностики фінансового стану для попередження виникнення кризи.

Завдання - детальніше розкрити зміст фінансової кризи на підприємстві.

Об'єкт дослідження. Об'єкт дослідження є оцінка загроз фінансової кризи на підприємстві та фактори фінансової кризи.

Методи та засоби дослідження. Методи дослідження - оцінити та проаналізувати загрози фінансової кризи на підприємстві. Засоби дослідження – навчальні посібники та мережа Інтернет.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів.

Становлення ринкової економіки в Україні поставила перед суспільством ряд нових проблем, найважливішою з яких є антикризове управління. Це пояснюється тим, що одним з факторів сучасної української економіки є неплатоспроможність більшості підприємств.

Проблемам діагностики кризового стану підприємства методами антикризового управління присвячено багато праць зарубіжних учених – економістів, таких як: Е. Альтман,

Т. Таффлер, У. Бівер, українських – Л. Лігоненко, Л. Ситник, К. Залигіна, О. Манойленко, частково І. Бланк та ін. Всі вони сходяться на тому, що система оцінки загроз фінансової кризи на підприємстві потребує подальшого розвитку з урахуванням розвитку економічних відносин.

Результати дослідження. Фінансова криза - фаза незбалансованої діяльності підприємства при обмежених можливостях впливу його керівництва на фінансові відносини.

Фактори, що обумовлюють фінансову кризу підприємства, розділяють на зовнішні (екзогенні) і внутрішні (ендогенні).

Основні екзогенні фактори фінансової кризи, тобто не залежні від діяльності підприємства (рисунок 1).

Основні ендогенні фактори фінансової кризи, тобто залежні від підприємства:

- низька якість менеджменту;
- дефіцити в організаційній структурі;
- недоліки у виробничій сфері;
- низький рівень кваліфікації персоналу;
- низький рівень маркетингу і втрата ринків збуту;
- прорахунки в інвестиційній політиці;
- дефіцит інновацій;
- дефіцит фінансування;
- недостатній контроль;
- незадовільна робота служб, підрозділів підприємства[1].

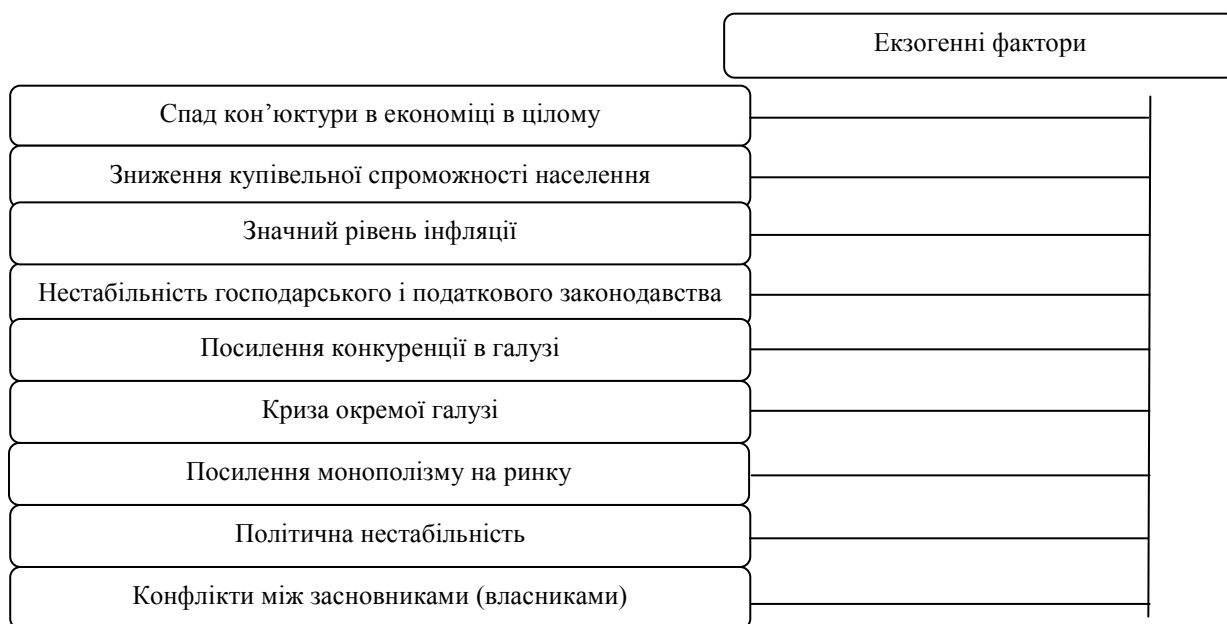

Рисунок 1 - Екзогенні фактори кризи на підприємстві

Види кризи:

- 1) стратегічна криза (коли на підприємстві зруйновано виробничий потенціал і це призводить до незадовільної структури балансу);
- 2) криза прибутковості (коли збитки з'їдають власний капітал);
- 3) криза ліквідності (коли підприємство є неплатоспроможним) [2].

Ці кризи взаємопов'язані і одна переходить в іншу, все більше ускладнюючи ситуацію.

Для діагностики кризового розвитку підприємства й загрози його банкрутства застосовується система раннього попередження банкрутства – особлива інформаційна система, за допомогою якої керівництво підприємства одержує інформацію про потенційну загрозу діяльності підприємства внаслідок зовнішніх і внутрішніх факторів. Найважливішим її інструментом є дискримінантний аналіз, коли за допомогою математичних і статистичних методів будується функція й розраховується інтегральний показник, за допомогою якого можна оцінити загрозу банкрутства для підприємства. Існують різні підходи до прогнозування фінансової неспроможності.

Найпростішим і наочним показником загрози банкрутства є коефіцієнт абсолютної ліквідності («кислотний тест»), що аналізується в динаміці та являє собою відношення суми грошових коштів до суми поточних зобов'язань підприємства.

Будь-яка оцінка кредитоспроможності є одночасно й методикою прогнозування банкрутства, наприклад, у вигляді розрахунку наступних показників:

- норми прибутку на капітал як відношення суми прибутку до валюти балансу;
- коефіцієнтів абсолютної й швидкої ліквідності й покриття як відношення оборотних активів підприємства в різному ступені їхньої ліквідності до його поточних зобов'язань;
- коефіцієнта залучення коштів як відношення суми всякого роду заборгованості до валюти балансу, що характеризує залежність підприємства від кредиторів.

Дискримінантний аналіз випереджає тест на банкрутство, що складається із шістьох показників:

1. Коефіцієнт забезпеченості власним капіталом як відношення суми власного капіталу до валюти балансу.
2. Норма прибутку на капітал як відношення суми прибутку до валюти балансу.
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності як відношення суми коштів до суми поточних зобов'язань.
4. Коефіцієнт співвідношення вартості товарної й готової продукції.
5. Коефіцієнт оборотності капіталу як відношення суми виручки від реалізації до валюти балансу.
6. Коефіцієнт співвідношення обороту від реалізації й дебіторської заборгованості [3].

У зарубіжній практиці значного поширення набула інтегральна оцінка загрози банкрутства (моделі Альтмана, Спрингейта, універсальна дискримінантна функція). В умовах української економіки ці моделі можуть давати перекручене визначення внаслідок об'єктивних причин і особливостей розвитку на сучасному етапі[3].

Висновки. Під фінансовою кризою розуміють фазу розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей впливу його керівництва на фінансові відносини, що виникають на цьому підприємстві. Діагностика фінансової кризи підприємства є узагальненням всіх складових економічної стратегії. Її головним завданням є визначення потенційних можливостей кризових ситуацій та банкрутства, і формування заходів їх запобігання.

Ключові слова. Фінансова криза.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шило В.П., Ільїна С.Б. Доровська С.С., Барабанова В.В. Фінанси підприємств. /Теоретично-практичний посібник/– К.: ВД «Професіонал», 2006. – 288 с.
2. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: навч. посібник. / - 3-тє вид., виправл. і доп. - К. : Знання-Прес, 2009. - 299 с.
3. Базецька Г.І., Суботовська Л.Г., Ткаченко Ю.В. навч. посібник. / — Х.: ХНАМГ, 2012. — 292 с.

УДК 336.6

ТЕОРЕТИЧНІ УЗАГАЛЬНЕННЯ ЩОДО СУТНОСТІ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. В.Г. Норець, гр. БФск-1-16

Науковий керівник ст. викл. О.В. Черниш

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета –критичний аналіз та розвиток підходів вітчизняних та закордонних вчених щодо визначення понять «ліквідність» та «платоспроможність». Завдання виявлення та обґрунтування напрямів підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства як фактора покращення його фінансового стану.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є показники ліквідності та платоспроможності. Предметом дослідження є теоретико-практичні основи показників ліквідності та платоспроможності.

Методи та засоби дослідження. Методологією дослідження становить застосування комплексу загальнонаукових і конкретно наукових методів, підходів та